O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

____

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
T.S.Sharipov
2024 yil "____" __________

MIKROIQTISODIYOT FANI BO‘YICHA

SILLABUS

(Sirtqi bo‘lim ta’lim yonalishlari uchun 12 soat)

Bilim sohasi:	**300 000**	Itimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
	400 000	Biznes, boshqaruv va huquq
	1 000 000	Xizmatlar
Ta’lim sohasi:	**310 000**	Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar
	410 000	Biznes va boshqaruv
	1 010 000	Xizmat ko`rsatish sohasi
Ta’lim yo‘nalishlari:	**60 310 100**	Iqtisodiyot (tarmoqlar va soxalar)
	60 411 700	Logistika (yo’nalishlari bo`yicha)
	60 411 400	Inson resurslarini boshqarish
	61 010 100	Mexmonxona xo’jaligini tashkil etish va boshqarish
	61 010 400	Turizm (faoliyat yo’nalishlari bo’yicha)

Samarqand- 2024 y

Fan nomi:	Mikroiqtisodiyot
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	MICROE6
Yil:	2
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma`ruza	12
Amaliy mashg`ulotlar	12
Seminar	-
Mustaqil ta`lim	156
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon (yozma)
Fan tili:	O`zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amalda tatbiq etish ko'nikmasini hosil etish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	ECONTH106 Iqtisodiyot nazariyasi
2.	MACROE16 Makroiqtisodiyot
3.	ENTEC28 Korxona iqtisodiyoti

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	-zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining nazariy asoslarini; talab va taklif modeli asosida taqchil resurslarning taqsimlanish mexanizmini bilishlari lozim;
TN2	raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorlarning asosiy xususiyatlari va firmalarning ushbu bozorlardagi harakat qilish qoidalari to`g`risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN3	ishlab chiqarish jarayoni va ishlab chiqarish omillaridan optimal foydalanishni, ishlab chiqarish xarajatlari turlarini, tavakkalchilik va uni oldini olish hamda pasaytirish yo'llarini, bozor sharoitida narxlarning qanday shakllanishi to`g`risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashish yo`nalishlari va ularning oqibatlarini; mehnat, kapital va er bozorining ishlash mexanizmini haqida bilishlari kerak.
	Ko'nikma jihatidan:
TN5	talaba bozordagi talab va taklif to`g`risidagi statistik ma'lumotlar asosida bozorni tahlil qilish va xulosalar chiqara oladi;
TN6	statistik ma`lumotlar asosida talab va taklif funksiyalarini tuzish, talab va taklifning elastiklik koefitsientlarini xisoblash va ular asosida bozordagi holatni tahlil va prognoz qila oladi;
TN7	axoli daromadlari va ularni taqsimlanishini Djini koeffitsienti bo'yicha

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo`ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo`lsa;
- fan bo`yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o`quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo`yicha berilgan savollarga to`g`ri javob bera olsa;
- fan bo`yicha konspektga puxta shakllantirgan bo`lsa;
- fan bo`yicha mustaqil topshiriqlarni to`liq bajargan bo`lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me`yoriy-huquqiy xujjatlarni o`zlashtirgan bo`lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo`lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo`yilsa;
- bayon qilish ravon bo`lmasa;
- fan bo`yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo`yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo`yicha mashg`ulotlarga tayyorgarlik ko`rilmagan bo`lsa;
- fan bo`yicha mashg`ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo`lmasa;
- fan bo`yicha matnlarni boshqalardan ko`chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo`yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo`yilgan bo`lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	I.I.Ayubov – Sam ISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi mudiri, PhD. A.I.Raxmonov – Sam ISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi assistenti
E – mail:	rahmonovaziz1983@gmail.com
Tashkilot:	SamISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi
Taqrizchilar:	N.U.Normurodov – SamISI "Real iqtisodiyoti" kafedrasi dosenti PhD. B. A. Bakiev – GRAND FILLER M.CH.J rahbari

Mazkur Sillabus institut o`quv-uslubiy Kengashining 2024 yil ____ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№_________)

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i	**I. Shodmonov**
Sirtqi bo'lim boshlig'i	**F. Abdukarimov**
Kafedra mudiri	**I. Ayubov**
Tuzuvchi	**A. Raxmonov**

MT53	Firmaning istiqboldagi daromadlarini baholash.	2
MT54	Bozor muvozanatining buzilish oqibatlari.	2
MT55	Davlatning iqtisodiyotni tartibga solish dastaklari.	4
	JAMI:	**156**

Asosiy adabiyotlar	
1.	Salimov B.T., Mustafakulov Sh.I., Sultonov B.T. Mikroiqtisodiyot:masalalar to'plami. - Masalalar to'plami -T.: TDIU, 2018. - 210 b.
2.	Salimov B.T., Muxitdinova U.S., Mustafakulov Sh.I., Salimov B.B. Mikroiqtisodiyot: Darslik -T.: TDIU, 2014. - 230 b
3.	Максимова В.Ф. Микроэкономика: Учебник. М:Маркет ДС, 2014– 368 с
4.	Shakarov A.B., Xolboyev U.X. Mikroiqtisodiyot Darslik -T.: iqtisod-moliya, 2021. - 217 b.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2023.
2.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Farmoni.
3.	Mirziyoev Sh.M. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlari uchun – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022.
4.	Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022.
5.	G'ulomov S.S., Alimov R.X, Salimov B.T., Xodiev B.YU., Ishnazarov.A.I. Mikroiqtisodiyot: Darslik -T.: "SHARQ" nashriyoti, 2001. - 320 b.
6.	O'zbekiston raqamlarda. Statistik to'plam. Toshkent - 2022. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi. 2022.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) **5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa.
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) **4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

	baholash, raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorda firmalar harakatini tahlil qilish asosida hulosalar chiqarib, baho bera oladi;
TN8	davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashuvi oqibatlarini tahlil qilish asosida hulosalar chiqarish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'ladi

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**Ajratilgan soat**
M1	"Mikroiqtisodiyot" fanning mazmuni, maqsadi va vazifalari	2
M2	Iqtisodiy bazis tushunchalari	
M3	Talab va taklif tahlili asoslari	
M4	Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar	2
M5	Talab va taklif elastikligi	
M6	Iste'molchi tanlovi nazariyasi	
M7	Daromad samarasi va almashtirish samarasi	2
M8	Bozor va tavakkalchilik	
M9	Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari	
M10	Ishlab chiqarish nazariyasi	2
M11	Ishlab chiqarish xarajatlari	
M12	Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi	
M13	Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati, tarmoqning taklifi	2
M14	Raqobat va yakkahokimlik	
M15	Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari	
M16	Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish	2
M17	Kapital qo'yilmalar va kapital bozori	
M18	Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish	
JAMI:		**12**

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		**Ajratilgan soat**
A1	"Mikroiqtisodiyot" fanning mazmuni, maqsadi va vazifalari	2
A2	Iqtisodiy bazis tushunchalari	
A3	Talab va taklif tahlili asoslari	
A4	Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar	2
A5	Talab va taklif elastikligi	
A6	Iste'molchi tanlovi nazariyasi	
A7	Daromad samarasi va almashtirish samarasi	2
A8	Bozor va tavakkalchilik	
A9	Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari	

A10	Ishlab chiqarish nazariyasi	2
A11	Ishlab chiqarish xarajatlari	
A12	Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi	
A13	Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati, tarmoqning taklifi	2
A14	Raqobat va yakkahokimlik	
A15	Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari	
A16	Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish	2
A17	Kapital qo'yilmalar va kapital bozori	
A18	Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish	
JAMI:		**12**

Mustaqil ta'lim (MT)		Ajratilgan soat
MT1	Bozor iqtisodiyoti muammolarini echishda mikroiqtisodiyot fanining ahamiyati	2
MT2	Talab va taklif qonuniga ko'ra narx belgilash usullari	4
MT3	Talab va taklif elastikligiga ko'ra soliq yukini hisoblash	2
MT4	Iste`molchining bozordagi hatti-harakati va uning tanlovi nazariyasi	4
MT5	Ishlab chiqarish xarajatlarini minimallashtirish shartlari va korxonaning zararsiz ishlash nuqtasini hisoblash yo'llari	2
MT6	Raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini va uning taklifi	2
MT7	Raqobatlashmagan bozor sharoitida monopol narx belgilash va bozor hokimiyati	2
MT8	Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish	4
MT9	Kapital qo`yilmalar va kapital bozori	4
MT10	Ishlab chiqarish jarayoniga yangi, samarali texnologiyalarni tatbiq etish zarurati va istiqbollari	2
MT11	Zamonaviy bozor iqtisodiyoti muammolarini yechishda mikroiqtisodiyot fanining tutgan o'rni.	2
MT12	Sotuvchi daromadini tovar elastikligiga ko'ra tahlil qilish.	2
MT13	Raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda ishlab chiqaruvchining muvozanat holati.	2
MT14	Elastiklik va soliq yukining iste`molchi va ishlab chiqaruvchi o'rtasida taqsimlanishi.	4
MT15	Raqobatlashgan bozor samaradorligi.	4
MT16	Ishlab chiqarish nazariyasi va xarajatlarni minimallashtirish shartlari.	4
MT17	Ishlab chiqaruvchi ortiqchaligi va iste`molchi ortiqchaligi.	2
MT18	Raqobatlashgan bozorda qisqa muddatli oraliqda korxona foydasini maksimallashtirish, korxona taklifi.	4
MT19	Daromad samarasi va almashtirish samarasi	2
MT20	Bozor va tavakkalchilik	4
MT21	Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari	4
MT22	Ishlab chiqarish nazariyasi	4
MT23	Ishlab chiqarish xarajatlari	4
MT24	Mukammal raqobatlashgan bozorda, qisqa muddatli oraliqda firma foydasini maksimallashtirish va uning taklifi	2
MT25	Raqobatlashuvchi firma va tarmoqning uzoq muddatli oraliqdagi muvozanati, tarmoqning taklifi	2
MT26	Raqobat va yakkahokimlik	4
MT27	Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari	2
MT28	Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish	4
MT29	Kapital qo'yilmalar va kapital bozori	2
MT30	Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish	4
MT31	Bozor va uning vazifasi.	2
MT32	Ishlab chiqarish imkoniyatlari va ulardan foydalanish.	4
MT33	Bozor muvozanatiga tasir qiluvchi omillar.	2
MT34	Talab elastikligiga ko'ra sotuvchining daromadini maksimallashtirish.	4
MT35	Byudjet chizig'i va byudjet chegarasi.	2
MT36	Narx iste'mol chizig'i va uning tahlili	2
MT37	Tavakkalchilikka bo'lgan munosabat.	4
MT38	Davlat korxonalari va aksionerlik jamiyatlar.	2
MT39	Firmaning mulk shakllari bo'yicha tasniflanishi.	2
MT40	Izokvanta va ishlab chiqarish omillarini chekli texnologik almashtirish normasi.	4
MT41	Izokosta va ishlab chiqarish xarajatlarini minimalashtiruvchi omillar sarfini aniqlash.	4
MT42	O'rtacha xarajatlar va ularning grafiklarini o'zaro joylashuvi.	2
MT43	Yetakchi tarmoq va soxalarda maxsulot ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishning asosiy yo'llari.	2
MT44	Raqobatlashuvchi firmaning qisqa muddatli oraliqdagi yo'qotishlari.	2
MT45	Tarmoqning kengayish mexanizmi.	2
MT46	Monopol xokimiyat haqida tushuncha.	2
MT47	Raqobatlashgan monopoliya.	2
MT48	Tovarlar kategoriyasiga ko'ra narx belgilash.	2
MT49	Iste`molchi ortiqchaligini egallash.	2
MT50	Ish haqi.	4
MT51	Raqobatlashgan,monopolistik va monopsonik mehnat bozorlari.	4
MT52	Diskonterlangan qiymat.	2